

DOI <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-15>

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА ПРИРОДА ЕКУМЕНІЗМУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА МІЖКОНФЕСІЙНИЙ ДІАЛОГ І ПРОЦЕС ІНКУЛЬТУРАЦІЇ

Андрій Квік,

*аспірант Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
ORCID ID: 0000-0002-0430-1551
o.ankvik@gmail.com*

Святослав Васкул,

*магістр релігієзнавства
ORCID ID: 0000-0002-8724-9444
vaskulsvyatoslav97@gmail.com*

Анотація. У статті окреслено впливи структурних елементів екуменічної концепції, її актуальність та значення в контексті глобальних викликів в середовищі сучасної цивілізації. Визначено їхні основні напрямки, що походять із новітніх філософсько-світоглядних парадигм, ескалації етноконфесійних упереджень та секуляризації. Релігієзнавчу рефлексію здійснено за допомогою загального (філософського) та аналітично-описового методів. Здійснено аналіз значення екуменічних зусиль християнських спільнот у взаємодії із процесами інкультурації євангельських засад, завдяки місіонерській діяльності. Окреслено форми інкультурації, її характер та основні риси, котрі знаходять свій вияв у успішній реєпції християнства різними культурними середовищами. Зокрема беруться до уваги релігійний та нерелігійний виміри екуменізму, їхня важливість в процесі ефективного функціонування в сфері соціального служіння, місійності, екологічних акціях. Визначається, що місіонерська діяльність, яка тісно переплетена з інкультурацією, становить функціональний елемент релігійних дій в дусі екуменізму. В процесі дослідження з'ясовується, що процес інкультурації християнства не є за своїм характером одностороннім, але потребує відповіді зі сторони культурного середовища котре євангелізується.

Ключові слова: екуменізм; міжконфесійний діалог; місіонерство; інкультурація; Католицька Церква; папа Іван Павло II.

STRUCTURAL AND FUNCTIONAL NATURE OF ECUMENISM AND ITS INFLUENCE ON INTERFAITH DIALOGUE AND THE PROCESS OF INCULTURATION

Andriy Kvik,

*Postgraduate Student of the Chernivtsi National Yuriy Fedkovich University
(Chernivtsi, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0002-0430-1551
o.ankvik@gmail.com*

Svyatoslav Vaskul,

*Master of Religious Studies
ORCID ID: 0000-0002-8724-9444
vaskulsvyatoslav97@gmail.com*

Abstract. The article outlines the effects of the structural elements of the ecumenical concept, its relevance and significance in the context of global challenges in the environment of modern civilization. Their main directions, originating from the latest philosophical and worldview paradigms, the escalation of ethno-confessional prejudices and secularization, are determined. An analysis of the significance of the ecumenical efforts of Christian communities in interaction with the processes of inculturation of evangelical principles, thanks to missionary activity, was carried out. The forms of inculturation, its nature and main features, which are manifested in the successful reception of Christianity by various cultural environments, are outlined. In particular, religious and non-religious dimensions of ecumenism are taken into account, their importance in the process of effective functioning in the field of social service, missionary work, environmental actions. It is determined that missionary activity, which is closely intertwined with inculturation, constitutes a functional element of religious actions in the spirit of ecumenism. In the process of research, it becomes clear that the process of inculturation of Christianity is not one-sided by its nature, but requires a response from the side of the cultural environment that is being evangelized.

Key words: ecumenism; interfaith dialogue; missionary work; inculturation; Catholic Church; Pope Ivan Paul II.

Вступ. Глобальні зміни, котрі маємо можливість спостерігати у світі стають визначальними чинниками у процесі розвитку сучасної цивілізації. Глобального розмаху набирає інтерес до екологічної проблематики, оскільки людство терпить наслідки соціальних, економічних та екологічних проблем. Завдання вирішення цих проблем ООН основним чином покладає на концепцію «сталого розвитку», котра переходить від ідеології накопичення до «розумної достатності», від ідеології конкуренції до ідеології взаємодопомоги (Verhun, 2014: 207). Чи вона дійсно виправдає такий значний кредит довіри покаже час, однак спостерігається певна тенденція у людському суспільстві, яка показує, що перед лицем загрози людина усвідомлює потребу консолідації зусиль. Боротьба за мир, подолання соціальних проблем сучасності є одними із ключових передумов формування екуменічного руху в його теперішньому стані, ціль котрого хоч і розуміється в контексті об'єднання церков, однак його перспектива спрямовується на консолідацію релігійних спільнот в площині міжнародної діяльності під гаслом «через єдність церков до єдності людства» (Shavrova, 2012: 125).

Основна частина. Екуменічна парадигма у своїй суті спрямована на відновлення єдності розділених християнських конфесій та функціонально виявляється у сучасному християнстві через розуміння еклезіологічного єднання, котре розуміється не в значенні «асиміляції» християнських конфесій, створенні синкретичної «над-конфесії», але в значенні живого сопричастя, єдності в різноманітності (Hvozdetzkyi, 2010: 159). Наслідок впливу соціокультурних трансформацій не тільки в християнському середовищі, але в глобальному масштабі на християнську свідомість, на думку дослідниці І.В. Горохолінської виявляється в активній синергії аспектів світського та віросповідного, соціального та сотеріологічного. Подібна зміна поглядів на реляцію таких, здавалося б несумісних елементів, відбувається як в середовищі протестантизму, так і в богословському дискурсі православної та католицької Церков, та сприяють подоланню методологічного обрамлення в їхніх філософсько-богословських площинах, орієнтації на міждисциплінарну співпрацю та екуменізм відповідно (Horokholinska, 2019: 251).

Однак, в середовищах усіх конфесій існують і діаметрально протилежні думки та твердження на феномен екуменізму, котрі характеризують екуменічні намагання християн в негативному ключі, дефініціюючи їх як «деструктивні» та «ультрамоделерністські». Задля об'єктивності дослідження варто зазначити, що такі твердження є небезпідставними, однак не через інституційну екуменічну діяльність (стосується офіційного ведення міжконфесійного діалогу та співпраці), але через так званий позаінституційний екуменізм (стосується окремих акцій ініційованих представниками тієї чи іншої конфесії, в котрих часто є відсутні відповідні на те повноваження та знання офіційної позиції їхньої конфесії по відношенні до екуменічного руху) (Korniichuk, 2011: 7). Однак істинна основа на котрій будується екуменічна концепція є євангельсько-теологічні засади, котрі впливають із слів самого Христа (Ів. 17,21), а також у словах послання апостола Павла, котрий розкриває внутрішню структуру та природу Церкви у світлі «нового народу Божого». Апостол Павло пропонує новозавітну альтернативу старозавітного поняття «народу Божого», для окреслення нової історичної реальності (Куяк, 2015: 66). У своїх проповідях апостол намагається ввійти у культури тих народів до яких звіщається Євангеліє, вживати відповідну мову образів та символів, котрі є сприйнятними для того середовища (Hrom, 2012: 35).

Екуменізм в його богословському трактуванні може набирати основних трьох значень: 1) як діалог між християнськими конфесіями, спрямований для досягнення розширення взаєморозуміння, узгодження як місіонерської так і євангелізаційної діяльності у світі (такий діалог здійснюється на засадах взаємної любові та відкритості на основі віри в Христа та без жодної зміни конфесійних догматів); 2) як ліберальний напрямок християнської діяльності, спрямованої на створення об'єднання в рамках однієї церкви різних конфесійних напрямків; 3) як вчення про об'єднання всіх релігій в одній (такі синкретичні тенденції характерні зокрема для таких нових релігійних рухів, як Нью Ейдж, Віра Бахаї) (Katkun, 2016: 271). Згідно офіційних документів і Католицька і Православна Церкви вважають прийнятним екуменізм тільки в його першому трактуванні, оскільки інші два кардинально відходять від первинної цілі екуменічної парадигми, сприяють профанації та деструкції християнської духовності, а в деяких своїх проявах є і зовсім антихристиянськими (Katkun, 2016: 271).

Екуменізм, як рух виникає із потреби протистояння викликам сучасного секулярного світу та демонстрації християнської єдності, котра б виражалася не лише в номінальній, але у найперше у духовній єдності. Така векторність прослідковується вже на перших обговореннях в рамках Единбурзької конференції (1910), головно обговорюється проблематика суперництва та здійснюється критичний аналіз конкурентної боротьби між християнськими конфесіями у сфері євангелізаційної діяльності на місійних територіях. Вагомим елементом реалізації місійної діяльності в дусі екуменізму є поступ від ідеї крайнього сотеріологічного ексклюзивізму та відкинення прозелітизму у всіх його виявах (Shkribliak, 2013: 23).

Саме тому надважливим елементом екуменічної концепції є прагнення до переминення світу на основі євангельських істин. Зокрема виклики які походять із зовнішнього світу полягають у світових війнах, поширенні комуністичних та фашистських світоглядних парадигм, колоніалізму, секулярності, наростаючому агресивному атеїзмі, потребують в прямий чи непрямий спосіб християнської відповіді. Така відповідь полягає не тільки в прямому розумінні, в словесному трактуванні християнської позиції на ці виклики, але в особливий спосіб у практичній площині, що виявляється в братерських відносинах та прикладі свідчення християнського життя.

Глобальні проблеми призводять до пошуку як найефективніших форм та способів міжконфесійної взаємодії, діалогу, існуючих різноманітних релігійних та культурних традицій. Особливого значення у цьому аспекті відіграють зусилля релігійних лідерів, спрямовані на регенерацію гармонічних відносин людства і природи, а також особливим чином людства самого в собі (Shavrova, 2012: 129). До динамічних складових, що прямо чи опосередковано впливають на екуменічний процес, дослідники відносять не тільки секуляризацію, небезпеки науково-

технічного прогресу (у випадку неправильного використання людиною цього ресурсу), але особливим чином ескалацію міжконфесійних та етноконфесійних протистоянь та упереджень. Зростання частоти терористичних актів та їхнього масштабу, релігійні екстремізм та нетерпимість, висувають на передній план пошук ефективних інструментів для гальмування та локалізації негативних наслідків глобалізації, що виявляються у деструктивних відносинах між етнічними, культурними та конфесійними групами. Спільна протидія людської цивілізації вищезазначеним негативним суспільним явищам в основному окреслюється дослідниками в курсі світового співтовариства в напрямку толерантизації, в рамках якої є можливим подальший прогрес людської цивілізації. В цьому контексті є актуальною можливість та сила релігії, як такої, котра здатна мобілізувати та консолідувати маси, через надання їм символічного матеріалу, гуртуючи їх навколо універсальних соціальних цінностей, таких як: солідарність, благополуччя, гуманність, соціальна справедливість, котрі долають різного роду соціальні відмінності та поділи (Mordvintseva, 2000: 175).

Однак тільки визначення напрямку руху для подолання суспільної напруги не означає її вирішення, оскільки аналізуючи світовий досвід унормування міжконфесійних відносин, доходимо до висновку, що толерантність, в якості принципу релігійного співіснування, не з'являється в суспільстві автономно. Необхідні чималі зусилля та час для культивування таких відносин, оскільки економічні, фінансові, політичні кризи ускладнюють досягнення поставленої цілі (Klymov, 2010: 181-182).

Християни отримують досвід того, що допоки не буде подоланий розбрат та роздробленість, вони не матимуть достатнього конструктивного впливу у світі (Iarotskyi, 2002, 37). Саме тому не можна ігнорувати жоден із виокремлених двох напрямків екуменічних зусиль, а саме: релігійний та нерелігійний. Нерелігійний вимір екуменічної концепції, котрий полягає у консолідації міжконфесійних зусиль у площині соціального служіння, екологічних ініціатив, місійної діяльності чи інших суспільно важливих ініціативах та акціях, стає малоефективним бо немає під собою твердого підґрунтя та ідейної натхненності, а у свою чергу релігійний або богословський, при крайньо автономному розгляді, сепарований від суспільної реальності, становить небезпеку залишитися тільки теоретичними богословськими напрацюваннями.

Важливим функціональним елементом діяльності релігійних організацій з перспективи реалізації екуменічного вчення в середовищі католицизму та протестантизму є їхня місіонерська діяльність. Вона може послужити ефективною моделлю будівництва братерських відносин між представниками різних християнських конфесій через призму пізнання та сприйняття «іншого» не як ворога, а як брата у вірі. Що стосується місіонерського служіння Католицької Церкви, то після II Ватиканського собору воно невід'ємним чином пов'язане із інкультурацією. Її інтерпретується в контексті моделі Воплочення, котра розуміє інститут Церкви не таким, який розширюється географічно, але народжується знову і знову в кожному новому історичному проміжку та в новому культурному середовищі. Таким чином інкультурація не є одностороннім процесом, але включає в себе як інкультурацію християнства, так і християнізацію культури в яку воно інтегрується. Завдяки поданню культурним розуміння та пізнання «божественної істини», інкультурація стимулює формування розвитку особливої, нової та оригінальної форми християнського богопочитання на підґрунті власних культурних традицій. Сам термін «інкультурація» в католицькому розумінні окреслює модель адаптації способів передачі християнського вчення для нехристиянських народів та культур. В часі після 60-тих років XX століття особливого значення цей термін набув після його вживання у Декреті Другого Ватиканського собору про місіонерську діяльність Церкви «Ad Gentes» (До народів), і подальшому визначається теологами як процес вираження фундаментальних істин християнства на рідній мові місцевого народу (Sidakova, 2020: 47). У енцикліці «Slavorum apostoli» («Апостоли слов'ян»), папа Іван Павло II визначає інкультурацію, як «...втілення Євангелія в культуру місцевого походження, а також впровадження тих же культур у життя Церкви» (Entsyklika Apostoli Slavorum, 1985: 21).

В такий спосіб інкультурація не сприймається як зовнішній тиск Церкви на нове культурне середовище, але функціонує як процес евангелізації нею існуючих культур, виключаючи намагання замінити ці культурні традиції собою. Через призму поваги та толерантності Церква вбачає в таких типових виявах народного самовираження ту життєдайну силу, котру не потрібно законсервовувати та зберігати в якості етнологічної пам'ятки чи експоната, але віднайти ті моделі та способи її вираження, котрі сприятимуть їхньому функціонуванню та розвитку в суспільній сфері (Seredynyn, 2016: 91-92).

Широке трактування терміну «культура» визначає всі ті вияви та намагання, якими людина розвиває та витончує здатності свого тіла та розуму, котрими намагається, в певному розумінні, підкорити довколишній світ завдяки знанню та праці. Культура у своїй суті покликана гуманізувати суспільне життя, в його сімейному та громадянському вимірі, через удосконалення громадянських інституцій, стає виразником свідчень духовного досвіду людства впродовж віків (Khong, 2016: 129).

Складовим елементом міжкультурного діалогу є міжрелігійний діалог, котрий може виникнути через ознайомлення із Церквою інших народів, за умови виключення будь-яких виявів прямого прозелітизму (особливо якщо це стосується християнських конфесій), котрий створює можливість опосередкування змісту тих релігійних вчень, котрі до даного моменту перебували в таких історичних умовах, що визначалися та обмежувалися кордонами окремих культурних традицій та народів. Християнству характерна така інкрустація в інші культури, а тому релігійний діалог та місія не протирічають одне одному, але навпаки доповнюють (Nykonov, 2013: 248).

Щодо впливу католицького екуменізму на процес інкультурації, то в цьому світлі варто згадати визначну особу святого папи Івана Павла II. У своїй енцикліці «Slavorum apostoli» («Апостоли слов'ян»), папа висловив думку, що християнство може стати своєрідним мостом, між різними частинами Європи, що сприятиме ефектив-

нішому зближенню, розумінню та взаємному прийнятті західно-християнської та східнохристиянської традицій (Ovsyenko, 2006: 81). В енцикліці папа головним чином представляє місіонерську діяльність святих солунських братів – Кирила та Методія, котрих ще називають апостолами слов'ян. На їхньому прикладі папа представляє модель для здійснення успішної євангелізації інших народів, особливо наголошуючи на тому, що місіонери «вміли зберігати бездоганну правдивість, послідовно ж і пошану чи то до надбань традиції, а чи й до новостей життя, властивих тим народам, яким проповідувалось Євангеліє» (Entsyklika Apostoli Slavorum, 1985: 10).

Підґрунтям збереження культурних традицій народів у розумінні папи є прецедент прийняття Східною Європою християнства при збереженні самотутніх елементів кожної національності. Процес прийняття християнства конкретним народом не означає відмови від власних духовних цінностей, тому що Євангелійські істини не збіднюють чи пригнічують ті надбання, котрі цей народ створював та формував в процесі власної історії. Завдяки поєднанню локальних культурних традицій та Євангелія відбувається асиміляція цих цінностей, їхній розвиток та доповнення таїнственным світлом Одкровення.

Розгляд місії святих Кирила і Методія є актуальним з тієї також позиції, що є прототипом для реалізації принципів інкультурації у сучасному світі, а оскільки солунські брати виконували поручення Римської та Константинопольської Церков, то їхня місія є характерним закликом для здійснення єкуменічних зусиль в напрямку єдності Сходу та Заходу (Ovsyenko, 2006, 80). Папа вважає, що їхня євангелізаційна діяльність може сприяти старанням відновлення єдності, оскільки характерною рисою їхньої поведінки є «їхній тихомірний спосіб будівництва Церкви, в якому вони керувалися поглядами на одну, святую і вселенську Церкву» (Entsyklika Apostoli Slavorum, 1985, 12). Здійснюючи загальний аналіз євангелізаційної місії Кирила та Методія, папа Іван Павло II підкреслює намагання Церкви бути відкритою на різні культури та традиції, старання її об'єднання навколо Євангелійських істин. Тому в значенні єкуменічної перспективи солунські брати, котрі здійснювали місіонерську діяльність за порученням Константинополя та одночасним узгодженням із Римом, розглядаються як своєрідний духовний плацдарм для єднання східної та західної традицій, а їхня модель єднання, запропонована більш ніж тисячу років тому полягає не в злитті чи поглинанні, але у взаємній зустрічі у істині та любові.

Іншим важливим документом папи Івана Павла II в контексті нашої тематики, є його енцикліка «Redemptoris missio» (Місія відкупителя), в котрій експлікується роль місіонерства та необхідність інтегрування євангелійських засад в культурні середовища народів. Папа стверджує, що II Ватиканський собор мав на меті відродити життя та діяльність Католицької Церкви відповідно до викликів сучасності, через поставлення наголосу на місійній природі Церкви, адже саме місійне служіння є сутнісним елементом християнського життя та натхненням для єкуменізму (Entsyklika Redemptoris Missio, 1990: 1). Посилаючись на тексти Святого Писання, папа нагадує, що місія проголошення Євангелія була невід'ємною складовою того способу життя, яким жили християни в перших століттях. Кожен християнин мав покликання до місіонерства, через свідчення власним життям та проголошенням християнської віри (Chyrkov, 2021: 26).

Намагаючись бути об'єктивним при оцінці плодів II Ватиканського собору, папа відзначає зростання кількості місцевих церков, котрі присвятили себе апостольству; інтеграцію християнських спільнот в життя народів; єднання між християнськими Церквами, котре призводить до обмінювання духовними дарами. Таким чином євангелійська діяльність християн, котрі не належать до клиру призводить до послідовних змін у житті Церкви в її глобальному вимірі, що виражається у відкритій позиції Церков власного права «для зустрічі, діалогу й співпраці з визнавцями інших християнських Церков та інших релігій» (Entsyklika Redemptoris Missio, 1990: 2). Однак поряд із цими позитивними явищами папа не приховує негативних тенденцій, котрі головним чином полягають у сповільненню функціонуванні місії через зовнішні та внутрішні труднощі, що не відповідають тим векторам котрі були розпрацьовані на Соборі та післясоборному вченню Церкви.

Місійна діяльність та євангелізація є поступовим процесом, котрий складається з певних послідовних етапів. Реалізація функціональної форми місійності відбувається завдяки наступним крокам: свідчення євангелійських істин особистим життям місіонера, звіщення Євангелії, навернення та охрещення, формування місцевих церковних спільнот та громад. І найголовнішим елементом є те, що цей процес повинен відбуватися у світлі міжрелігійного та міжконфесійного діалогу, котрий ґрунтується на правдивій християнській любові, розумінні свободи та повазі до культури народу, якому провадяться місії. Тому діяльність місії відзначається свідченням істинного християнського життя котре є перемінене внаслідок прийняття євангелійських правд (Hrom, 2012: 21-22).

Папа Іван Павло II визначає інкультурацію християнства, як важливий вектор місійної діяльності Католицької Церкви, обґрунтовуючи це тим, що християнство протягом всієї своєї історії повсякчасно зустрічалося із культурними традиціями різних народів. Зокрема в своїй енцикліці „Fides et Ratio” („Віра і розум”), папа розвиває цю думку: «Те, що євангелізація першою зустріла на своїй дорозі грецьку філософію, аж ніяк не означає, що треба відкинути будь-які контакти з іншими школами думки. Сьогодні, коли Євангелія доступне до таких культурних просторів, які досі залишалися поза впливом християнства, відкриваються нові завдання перед інкультурацією. Наше покоління стикається з тими самими проблемами, які мусила долати Церква у перші століття» (Entsyklika Fides et ratio, 1998: 72).

За словами понтифіка інкультурація не полягає тільки у зовнішньому пристосуванні християнських богослужінь та обрядів до середовища конкретної культури, не тільки у рецепції та застосуванні прийнятних культурних елементів конкретного народу в процесі християнської проповіді. Найвагомим є те, що завдяки інкультурації відбувається глибоке переображення істинних культурних цінностей та елементів через їхню інтеграцію у християнство. Таким чином церква послуговується прийнятними складовими місцевих культурних традицій, котрі не

протиставляються християнському віровченню, задля кращого вираження християнства мовою даної традиції. Внаслідок такого підходу християнство набирає зовнішніх рис локальної культурної традиції (Churkov, 2021: 26).

Папа також підкреслює необхідність екуменічної співпраці для ефективного здійснення евангелізації: «Церковні спільноти, які перебувають у стані розвитку, натхненні Євангелієм, зможуть поступово розкрити власний християнський досвід (...). Задля цього, особливо щодо найделікатніших сфер окультурення, партикулярні Церкви тієї самої території повинні діяти в єдності між собою і з усією Церквою, бо тільки увага до Вселенської Церкви та до партикулярних Церков дасть їм можливість представити скарби віри у притаманному їм багатстві форм вияву» (Entsyklika Redemptoris Missio, 1990: 53). Кожен із представників церковної спільноти має виконувати призначену йому місію, таким способом зберігати її єдність як Божого люду. Звичайно, що це завдання є спільним і залежить не тільки від представників клиру, але й від кожного вірного зокрема, зважаючи на їхнє покликання та вид служіння спільноті. Внаслідок цього народжується нове розуміння участі в місійному служінні усіх християн, яке еманується в утвердженні місцевих спільнот, зростанні у чеснотах віри та любові, відкритості на екуменічні ініціативи та кооперацію з іншими християнськими конфесіями та обмін між ними духовними дарами. В такий спосіб спільнота, в котрій здійснювалася евангелізація, стає на шлях евангелізуючої, залишаючись за своєю природою завжди місійною (Hrom, 2012: 26).

Висновки. Таким чином інкультурована Церква в своїй проєкції може становити синтез культурних традицій та філософських елементів котрі відчитуються в душі Євангелія. Такого роду інкультурація та евангелізація передбачає будівництво Церкви в якості «сім'ї», в середовищі котрої відсутній етноцентризм радикальний партикуляризм. Екуменічна концепція виникає із потреби об'єднання християнських релігійних спільнот, задля ефективнішої евангелізації у світі, що виявляється у відкиненні релігійної нетерпимості та прозелітизму. Із цього погляду інкультурація набирає вагомого значення, як форма пристосування християнських ідей та евангельських істин до конкретного культурного середовища.

Тематика та проблематика інкультурації залишається актуальною і в сучасному богословському дискурсі. Викликаючи діаметрально протилежні судження в середовищах усіх християнських конфесій, виходячи далеко за межі місіологічних досліджень та набуваючи глобального характеру, цей феномен потребує широкого опрацювання та висвітлення позитивних та негативних його наслідків. Якщо говорити про інкультурацію в значенні християнської рефлексії в цьому світі, то вона звершується в будь-якому соціальному контексті коли відбувається зустріч Божественного і людського.

Глибинна суть інкультурації полягає у християнській проповіді з метою проникнення Євангелія в культурне середовище, з урахуванням можливості її власного перемінення. Основний вектор місійної діяльності яким рухається Католицька Церква здійснюється в душі поваги до культур яким проповідує евангельські істини завдяки своїй універсальній орієнтації на усі народи зважаючи на їхню культурну багатоманітність. Такої форми евангелізація стає одним із фундаментальних принципів розвитку міжкультурного та міжконфесійного діалогів, що сприятимуть взаємному духовному збагаченню їхніх учасників.

References:

1. Chirkov N.V. (2021). Znachenie inkulturacii khristianstva dlia missionerskoj deiatelnosti RKTC, raskrytoe v poslaniakh rimskikh pontifikov poslesobornogo perioda. [The significance of the inculturation of Christianity for the missionary activity of the RCC, revealed in the messages of the Roman pontiffs of the post-conciliar period]. *Religiovedenie*. 24–33. [in Russian].
2. Entsyklika Apostoli Slavorum, sv. Ivana-Pavla II, Papy Rymaskoho. (1985). Retrieved from: <http://katekhytyka-6.blogspot.com/2018/01/apostoli-slavorum-1985.html>. [in Ukrainian].
3. Entsyklika Redemptoris Missio – «Misii Vidkupytelia» – Sv. Ivana Pavla II. (1990). Retrieved from: <http://dds.edu.ua/ua/articles/2/duhovna-svitlytsa/rik-viry-2012-2013/1115-fides-et-ratio.html> [in Ukrainian].
4. Horokholinska I.H. (2019). Demarkatsiia sekuliarnoho postsekuliarnoho v suchasni relihiinosti: filosofskyi ta bohoslovskyi dyskurs [Demarcation of the Secular Post-Secular in Contemporary Religion: Philosophical and Theological Discourse] [in Ukrainian].
5. Hrom V. (2012). Rol inkulturatsii u misiinii diialnosti Katolytskoi Tserkvy ad gentes na osnovi vybranykh tvoriv blazhennoho Ivana Pavla II. [The role of inculturation in missionary activities of the Catholic Church Ad Gentes on the basis selected works of blessed Ivan Paul]. 87. [in Ukrainian].
6. Hvozdet'skyi Ya. (2010). Dukhovno-relihiini ta filosofski peredumovy suchasnoho ukrainskoho ekumenizmu. [Spiritual, religious and philosophical prerequisites of modern Ukrainian ecumenism]. *Relihiia ta sotsium*. № 2. 156–160. [in Ukrainian].
7. Iarotskyi P. (2002). Ekumenizm: stan, problemy suchasnoho rozvytku. [Ecumenism: state, problems of modern development.]. *Relihiina svoboda: svoboda relihii i natsionalna identychnist – svitovy dosvid ta ukrainski problemy*. Kyiv. 37–41. [in Ukrainian].
8. Katkyn D.V. (2016). Poniatie «ekumenizm». Predposylki vznikhovennia ekumenizma. Evangelie v kontekste sovremennoi kultury». [The concept of "ecumenism". Prerequisites for the emergence of ecumenism]. *Evanhelye v kontekste sovremennoi kultury*. 270–273. [in Russian].
9. Khong, N. N. (2016). Evoliuciia katolitsizma vo Vetname posle Vtorogo Vatikanskogo sobora. [Evoluciiia katolitsizma vo Vetname after Vtorogo Vatikanskogo sobora]. *Vestnik Sankt-Peterburgskogo universiteta. Filosofii i konfliktologii*, (4), 127–134. [in Russian].
10. Klymov V. (2010). Tolerantnist mizhkonfesiinykh vidnosyn yak kultura novoho tysiacholittia. [Tolerance of interfaith relations as a culture of the new millennium]. *Relihiina panorama*. 1. 29–33. [in Ukrainian].
11. Kornichuk Yu.Iu. (2011). Sotsialnyi vymir ekumenichnoi diialnosti pravoslavnykh tserkov. [The social dimension of the ecumenical activity of the Orthodox churches] Kyiv. [in Ukrainian].
12. Kyiak S. (2015). Khrystianskyi ekumenizm: katolytska paradyhma ta yii perspektyvy. [Christian ecumenism: the Catholic paradigm and its perspectives]. *Relihiia i sotsium*. 3. 66–74. [in Ukrainian].
13. Mordvintseva L. P. (2000). Dobbeler K. Dvusmyslennost otnosheniia religii k globalnomu obshchestvu. [Dobbeler K. The ambiguity of the relationship of religions to the global society]. *Religiia i kultura*, 74–77. [in Russian].

14. Nykonov K.Y. (2013). Filosofsko-antropologicheskie aspekty mezhreligioznogo dialoga. [Philosophical and anthropological aspects of interreligious dialogue]. *Evrasiia: dukhovnye tradicii narodov*. 1(2). 243–252. [in Russian].
15. Ovsienko F.G. (2006). Katolicheskaia konceptsiia dialoga zapadno-khristianskoi i vostochno-khristianskoi tsivilizatsii. [The Catholic concept of the dialogue between Western Christian and Eastern Christian civilizations]. *Gosudarstvo, religiia, tserkov v Rossii i za rubezhom*. 1(2). 70–82. [in Russian].
16. Seredinin Ch.D. (2016). Metodologiya missii katolicheskoi tserkvi v XX veke. Evangelie v kontekste sovremennoi kultury. [Methodology of the mission of the Catholic Church in the XX century]. 2016. 90–97. [in Russian].
17. Shavrova O.G.(2012). Ekumenicheskoe dvizhenie i mezhkonnatsionalnyi dialog v globaliziruiushchensia mire. [Ecumenical Movement and Interfaith Dialogue in a Globalizing World]. *Sbornik materialov konferentsii Dialog tsivilizatsii*. 125–129. [in Russian].
18. Shkribliak M. (2013). Pravoslavno-katolytskyi dialoh epokhy rannoho modernu: natsionalno-relihiinyi kontekst. [Orthodox-Catholic dialogue of the early modern era: national-religious context]. *Mandrivets*. 4. 22–26. [in Ukrainian].
19. Sidakova, M. O. (2020). Problematizatsiia znacheniiia poniatiiia «sinkretizm» i ego sinonimy. [Problematization of the meaning of the concept of "syncretism" and its synonyms]. *Religiovedenie*, (2), 42. [in Russian].
20. Verhun A. M., Tarasenko I. O. (2014). Kontseptsiiia staloho rozvytku v umovakh hlobalizatsii. [Concept of sustainable development in conditions of globalization]. *Visnyk KNUVD*. № 2. 207–218. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-16>

«ВІДКРИТЕ МІСТО»: ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ

Роман Кірін,

*доктор юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник
Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Макутова Національної академії наук України» (Київ, Україна)
ORCID ID: 0000-0003-0089-4086
kirinrs62@gmail.com*

Володимир Шеховцов,

*доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри екологічного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)
ORCID ID: 0000-0002-9101-7160
shehovtsov2004@ukr.net*

Анотація. Встановлено, що співвідношення змісту наявних платформ е-участі та е-сервіси може бути диференційовано за такими ознаками: – впровадження – вибіркоче (одиначне), групоче та комплексне; – об’єктно-суб’єктний склад – близький, але не тотожний; – сфера дії, цілі та завданнями, інструменти та технології їх досягнення; – використання ґрунтується на відповідному правовому і фінансовому забезпеченні, а також достатній цифровій компетентності, одначасна наявність яких є необхідною і достатньою умовою практичної реалізації. З’ясовано, що на сучасному етапі розвитку відносин е-демократії поняття «Відкрите місто» вживається і варіативно розуміється як: проєкт, е-платформа, е-сервіс, геосистема, мобільний додаток, інструмент. Проведено аналіз складових змісту поняття «Відкрите місто», який дозволив сформулювати його у широкому та вузькому розуміннях. Запропоновано вважати доцільним розміщення структурної складової про е-місто у проєкті Цифрового кодексу України.

Ключові слова: відкрите місто, розумне місто, цифрове місто, електронна демократія, електронна участь, електронний сервіс.

«OPEN CITY»: CONCEPTS AND LEGAL BASIS

Roman Kirin,

*Doctor of Law, Associate Professor, Senior Research Fellow
of the State Organization "V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of the National Academy of Sciences of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0003-0089-4086
kirinrs62@gmail.com*